

Handläggare:
Jenny Lindskog
Telefon: 08-508 27 631

Till
Idrottsnämnden

Förslag till strategi för ett mer jämställt och jämlikt nyttjande av stadens spontanidrottsytor

Förvaltningens förslag till beslut

1. Idrottsnämnden godkänner förvaltningens förslag till strategi för ett mer jämställt och jämlikt nyttjande av stadens spontanidrottsytor.
2. Idrottsnämnden beslutar att överlämna strategin till kommunfullmäktige för fortsatt beredning samt fastställande.

Marina Högländ
Idrottsdirektör

Peter Ahlström
Idrottsstrategisk chef

Sammanfattning

Idrottsnämnden fick i budget för 2021 uppdraget att i samråd med berörda nämnder ta fram en strategi för stadens spontanidrottsytor som ökar antalet deltagande från de prioriterade grupperna och skapar en mångfald av ytor för olika idrotter.

Förvaltningen föreslår att strategin ska vara ett stöddokument underordnat det idrottspolitiska programmet samt strategin för idrottsanläggningar. Dokumentet vägleder genom mål, riktningar och strategier stadens arbete med spontanidrott och spontanidrottsytor.

I strategin beskrivs nuläget gällande spontanidrott i Stockholm där anläggningsutbud och nyttjande av spontanidrottsytorna presenteras. Tre övergripande strategier identifieras som ska genomsyra stadens arbete med spontanidrottsytor och spontanidrott; *jämställdhet, jämlikhet* och *barnperspektivet*. Vidare redogörs för de inriktningar och arbetssätt som staden ska arbeta efter för att uppnå ett mer jämställt och jämlikt nyttjande av

spontanidrottsytorna. Fyra inriktningsområden presenteras; *utveckling av anläggningar, verksamhet, information och kommunikation* samt *uppföljning*. Avslutningsvis presenteras förslag till ansvarsfördelning mellan nämnder.

Ärendet

Idrottsnämnden fick i budget för 2021 uppdraget att i samråd med berörda nämnder ta fram en strategi för stadens spontanidrottsytor som ökar antalet deltagande från de prioriterade grupperna och skapar en mångfald av ytor för olika idrotter.

Vidare fick idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna i budget för 2022 uppdraget att genomföra en översyn av stadens spontanidrottsytor med fokus på vad som kan tillföras platserna för att de ska bli mer attraktiva för flickor och kvinnor samt genomföra relevanta åtgärder. Arbetet utgår från de förslag som presenteras i strategin för ett mer jämställt och jämlikt nyttjande av stadens spontanidrottsytor.

I förslaget till strategi beskrivs inledningsvis nuläget gällande spontanidrott i Stockholm där anläggningsutbud och nyttjande av spontanidrottsytorna presenteras. Vidare beskrivs vilka spontanidrottsanläggningar ungdomar önskar att staden ska satsa på. Därefter identifieras tre övergripande strategier som ska genomsyra stadens arbete med spontanidrottsytor och spontanidrott; *jämställdhet, jämlikhet* och *barnperspektivet*. De övergripande strategierna utgår i stor utsträckning från stadens olika program för mänskliga rättigheter. Vidare redogörs för de inriktningar och arbetssätt som staden ska arbeta efter för att uppnå ett mer jämställt och jämlikt nyttjande av spontanidrottsytorna. Fyra inriktningsområden presenteras; *utveckling av anläggningar* med vägledande exempel på hur staden kan arbeta med utformning, innovation och trygghetsfrågor, *verksamhet* där vikten av platsaktivering, organiserad verksamhet och samverkan beskrivs, *information och kommunikation* som betonar mötets betydelse och vikten av att arbeta med normer samt *uppföljning* som tar upp både generell löpande uppföljning och utvärdering av specifika anläggningar. Avslutningsvis presenteras förslag till ansvarsfördelning mellan nämnder.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av idrottsstrategiska enheten i samverkan med planeringsenheten samt i samråd med idrottsförvaltningens övriga avdelningar/enheter.

Representanter från utbildningsförvaltningen, trafikkontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret samt Skärholmens och Norrmalms stadsdelsförvaltningar har deltagit i en referensgrupp samt fått möjlighet att lämna synpunkter på strategin. Till inventeringen av befintliga spontanidrottsytor bistod samtliga stadsdelsförvaltningar med hjälp.

Förvaltningens förslag

Strategin för spontanidrottsytor ska vara ett av flera verktyg för att nå det övergripande målet i Stockholms stads idrottspolitiska program, det vill säga att få fler invånare i Stockholm fysiskt aktiva. Strategin ska komplettera redan befintliga styrdokument och strategier på området så som *Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022*, *Strategi för idrottsanläggningar 2022-2026*, *Stockholms stads strategi för det rörliga friluftslivet 2018-2022* samt stadsdelsnämndernas *lokala parkplaner*.

Strategin föreslås vara ett stöddokument underordnat det idrottspolitiska programmet samt strategin för idrottsanläggningar.

Mer specifikt syftar strategin till att få fler från de prioriterade grupperna i det idrottspolitiska programmet att nyttja stadens spontanidrottsytor samt att öka mångfalden av ytor för olika idrotter/motionsformer. Dokumentet vägleder genom mål, riktningar och strategier stadens arbete med spontanidrott och spontanidrottsytor. För att uppnå önskad effekt bör målgruppernas behov, önskemål och förutsättningar styra arbetet med ny- och reinvesteringar i spontanidrottsanläggningar. Strategin ger övergripande vägledning i arbetet med spontanidrottsytor då lokala förutsättningar, anläggningstyp och målgruppernas preferenser kan påverka den specifika anläggningen i fråga.

I förslaget till strategi betonas särskilt verksamhetsperspektivet. Även om spontanidrottsytorna i första hand är tänkta för just spontanidrott framkommer en önskan om organiserade aktiviteter och vuxennärvaro tydligt i samtal med tonårsflickor. Det är därför av stor vikt att Stockholms stad arbetar aktivt med platsaktivering och samverkan kring aktiviteter på spontanidrottsytorna.

Förvaltningen föreslår att samtliga berörda nämnder beskriver i respektive verksamhetsplan hur de ska tillämpa strategin inom sitt ansvarsområde.

Ekonomiska konsekvenser

I kommunfullmäktiges budget för 2022 avsattes 13,0 mnkr för ny- och reinvesteringar i spontanidrottsytor som stadsdelsnämnderna

kan ta del av. Investeringar och kostnader utöver det kommer att behöva inrymmas inom tilldelad budgetram för berörda nämnder utifrån gällande ansvarsfördelning om inte ytterligare särskilda budgetmedel tillskjuts.

Måluppfyllelse

Strategin för spontanidrottsytor bidrar till möjligheten att uppnå det övergripande målet i det idrottspolitiska programmet, det vill säga att få fler stockholmare att bli fysiskt aktiva, med särskilt fokus på de prioriterade grupperna.

Strategin ska bidra till måluppfyllelse för följande mål:

- KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i
- KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov
 - Nämndmål: Stockholmarnas behov av idrott och motion tillgodoses i den växande staden
- KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangstad med en stark besöksnäring
 - Nämndmål: Det finns goda förutsättningar att idrotta och motionera i Stockholm
 - Nämndmål: Fler stockholmare kan vistas och motionera i naturen

Tillgänglighet

Stadens idrottsanläggningar ska finnas till för alla och tillgodose olika behov, i syfte att få fler invånare i rörelse. Jämlikhet är en av de övergripande strategierna i strategin vilken inkluderar funktionshinderperspektivet. Strategin förespråkar universell utformning samt tillgänglig verksamhet och information. Förslaget till strategi utgår från Stockholms stads *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023*.

Jämställdhetsanalys

Förslaget till strategi utgår från Stockholms stads *Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022*.

Nyttjandet av stadens spontanidrottsytor är idag inte jämställt. Tabellen nedan visar könsfördelningen för nyttjandet av spontanidrottsanläggningar uppdelat på ålder från observationsstudie år 2020.

Könsfördelning per åldersgrupp (%)		
	Flickor/Kvinnor	Pojkar/Män
Under 7 år	38	62
7-12 år	26	74
13-19 år	29	71
20-39 år	40	60
40-64 år	42	58
65 år och äldre	47	53
Totalt	36	64

Utifrån tabellen kan konstateras att nyttjandet är som minst jämställt bland barn och ungdomar 7- 19 år, vilket är stadens prioriterade åldersgrupp vad gäller idrott och motion, där könsfördelningen är 73 procent pojkar och 27 procent flickor. Detta kan jämföras med föreningsidrotten där könsfördelningen bland barn och ungdomar är cirka 60 procent pojkar och 40 procent flickor. Bland de barn och ungdomar som är fysiskt aktiva totalt sett är könsfördelningen även där cirka 60/40 till pojkarnas fördel. Spontanidrottandet på stadens spontanidrottsanläggningar är alltså mindre jämställt än idrottandet generellt.

Strategin ska leda till ett mer jämställt nyttjande av spontanidrottsytorna vilket bidrar till att flickor/kvinnor ges plats i det offentliga rummet och till ökad jämlikhet i hälsa. Detta kan bland annat möjliggöras genom en jämställd resursfördelning, både vad gäller investering, drift och verksamhet. Staden ska arbeta efter tre huvudsakliga inriktningar:

- Prioritera verksamhetsmässiga insatser som stimulerar flickor till att använda spontanidrottsanläggningarna
- Prioritera anläggningstyper för spontanidrott som många flickor nyttjar idag
- Prioritera anläggningstyper för spontanidrott som flickor uppger att de tycker staden ska satsa på

Konsekvenser för barn

Syftet med strategin är att få fler från de prioriterade grupperna i det idrottspolitiska programmet att nyttja stadens spontanidrottsytor. De

prioriterade grupperna, särskilt tonårsflickor, är i fokus men alla barn/ungdomar kan ta del av de förbättringar som strategin ska leda till. Ett ökat nyttjande av spontanidrottsytorna kan innebära ökad fysisk aktivitet men bidrar även till meningsfull fritid och att flickor ges möjlighet att ta plats i det offentliga rummet.

Under hösten 2021 genomfördes dialog om spontanidrottsytor med flickor i årskurs 9 i syfte att stärka barnperspektivet och särskilt flickors perspektiv. Ett större arbete med referensgrupper genomfördes även 2019 där cirka 30 flickor, 16-20 år, träffades vid ett flertal tillfällen och diskuterade kring fysisk aktivitet. Flickornas tankar och åsikter har legat till grund för referensgruppens diskussioner i framtagandet av strategin. Under arbetsprocessen genomfördes även en mindre enkätundersökning kopplat till spontanidrottsytor med ungdomar med olika funktionsnedsättningar.

Bilaga

Strategi spontanidrottsytor